
Ilmastonmuutos haastaa kunnat ja maakunnat

Etelä-Karjalan maakuntatilaisuus

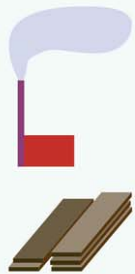
21.5.2018, Lappeenranta
Pauliina Jalonen

Mihin kuntien ilmastotyö perustuu: ilmastopolitiikka

- Kansainväliset ilmastoneuvottelut
 - » Pariisin sopimus
- EU:n 2020-, 2030- ja 2050-tavoitteet
- Kansalliset lait, strategiat ja ohjelmat
 - » Ilmastolaki
 - » Energia- ja ilmastostrategia, TEM
 - » Ilmastonmuutoksen sopeutumissuunnitelma, MMM
 - » KAISU -Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma, YM
 - » Parlamentaarisen työryhmän väliraportti liikenteen päästövähennyksiin liittyvistä esityksistä, LVM
 - » Kuntien energiatehokkuussopimukset 2017-2025
- Kuntien ja alueiden ilmastopolitiikka

EU:lla omat päästövähennystavoitteet päästökaupalle ja sen ulkopuoliselle sektorille

Päästökauppa

sähkön- ja kaukolämmöntuotanto,
metallien jalostusteollisuus,
sellu- ja paperiteollisuus,
kemianteollisuus, lentoliikenne
ja rakennustuoteteollisuus

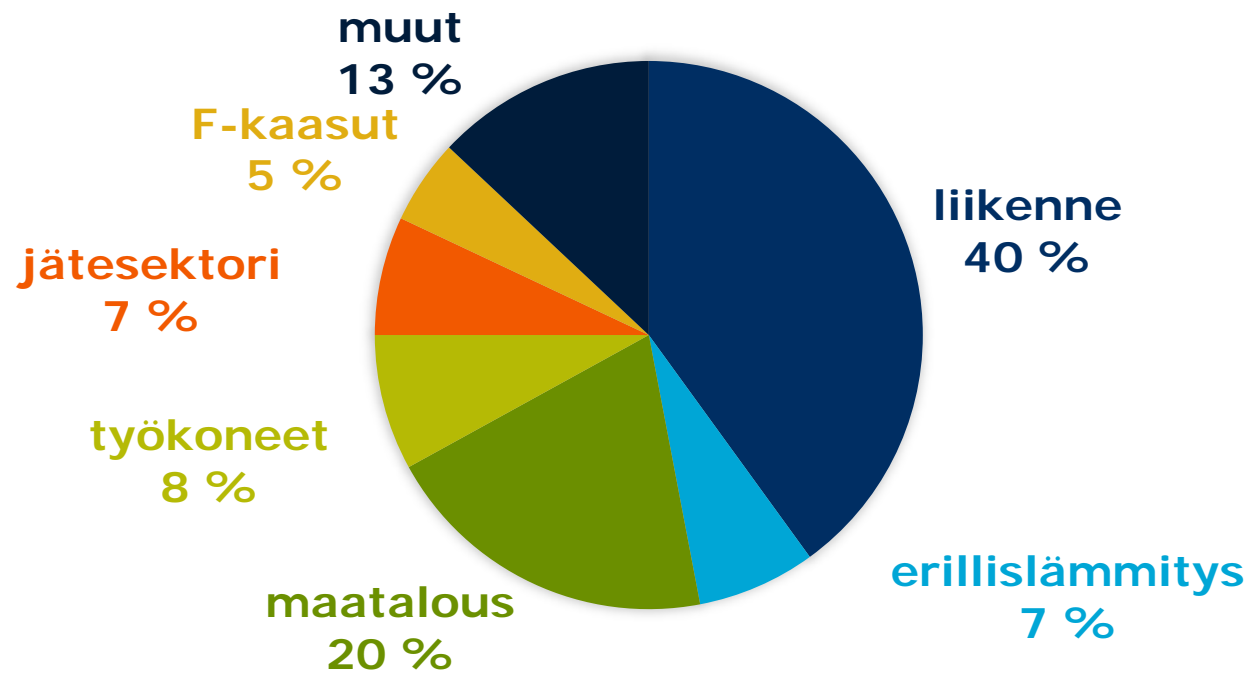
Ei-päästökauppa

liikenne, osa maatalouden päästöistä,
polttoaineitten käyttö rakennusten
lämmityksessä ja liikenteessä sekä
maatalous ja jätehuolto

ympäristöministeriö, maa- ja
metsätalousministeriö, työ- ja
elinkeinoministeriö, Ilmasto-
opas.fi.

Ei-päästökauppa eli taakanjakosektorin päästöjakauma

Luvut: KAISU
2017

Mihin kuntien ilmastotyö perustuu: vapaaehtoisuus, verkostot

Alueelliset

- Energiatoimistot (7 aluetoimistoa)
- KUUMA-kunnat, HSY, K8-kunnat...

Kansalliset

- Energiatehokkuussopimukset 2017–2025
- FISU-verkosto (8 kaupunkia)
- HINKU-foorumi (39 kuntaa)
- Kaupunginjohtajien ilmastoverkosto (6 kaupunkia)
- Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumus (yli 100 kuntatoimijaa)
- Kuntaliiton Kuntien ilmastokampanja (55 kuntaa ja 2 kuntayhtymää)
- Motivan Ekohankintaverkosto (18 kuntaa)
- Smart & Clean (pks – isot kaupungit)

Kansainväliset

- Climate-KIC
- Energy Cities (2 kaupunkia)
- Covenant of Mayors -sitoumus (14 kuntaa ja 1 maakunta)
- EUROCITIES – Environment Forum (6 kaupunkia)
- ICLEI (14 kaupunkia)
- UBC (12 kaupunkia)

Elinvoimaa
resurssiviisaudesta

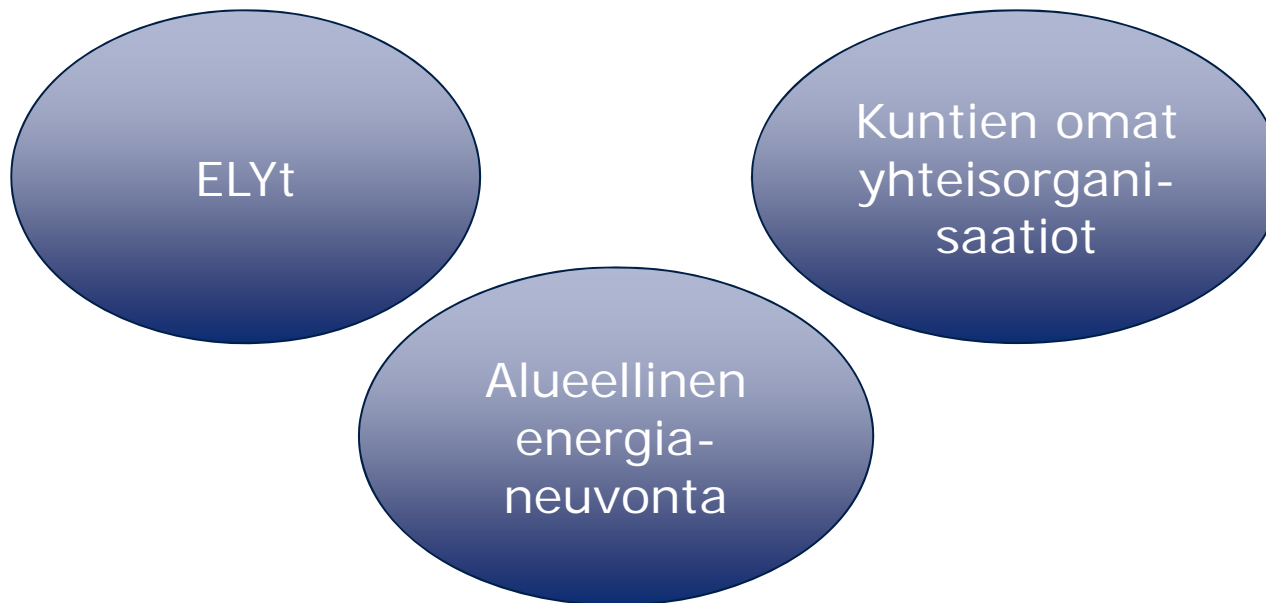
Ilmastotyö maakunnissa

- Maakuntalakiluonnos HE 17/2015: Erilaisia tehtäviä ja välineitä, jotka mahdollistavat, mutta eivät edellytä, mm.:
 - » Ympäristötiedon tuottaminen ja ympäristötietouden parantaminen
 - » Aluekehittämismääräyksen tehtävät, alueen, sen elinkeinoelämän ja innovaatioympäristöjen kehittäminen ja rahoittaminen (EAKR, ESR...)
 - » Maakuntasuunnittelu ja -kaava
 - » Kuntien alueidenkäytön suunnittelun edistäminen
 - » Liikennejärjestelmän toimivuus maakuntatasolla, liikkumisen ohjaus

Ilmastotyö maakunnissa

- » Maakuntastrategia – ilmastostrategia
- » KL:n ilmastaselvitys 2015: maakunnalliset ilmastostrategiat eivät ulotu kuntien arkeen
- » Kuntien ilmastotyön tukemista ja koordinointia, esim. Uudenmaan liitto allekirjoitti Kaupunginjohtajien energia- ja ilmastopimoksen koordinaattorisopimuksen huhtikuussa 2018, vrt. Pirkanmaan Mahku (Pirkanmaan ELY:n Ilmastofoorumi)

MUUT ALUEELLISET ILMASTOTOIMIJAT

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

- Vastuut ja rahoitus esim. kiinteistöjen tulvasuojelussa jyvittämättä
- Maakuntalakiluonnos (HE 15/2017) 6 § 23 momentti:
 - » maakunnan varautuminen ja alueellisen varautumisen yhteensovittaminen;
- KL:ssä KUJA – kuntien jatkuvuudenhallintaprojekti

Mitä kunnat tarvitsevat

- Erikokoiset kunnat tekevät omista lähtökohdistaan
- KL:n ilmastotyön uudistamisessa tunnistetut tarpeet
 - energiansäästö ja -tehokkuus kunnan toiminnoissa, kannustaminen energiatehokkuussopimukseen (pienet ja keskikokoiset kunnat)
 - päästölaskenta (kaikki kunnat)
 - kohti vähähiilistä liikennettä (suuret ja keskikokoiset kunnat)
 - kestävät julkiset hankinnat ja neuvonta (kaikki kunnat)
 - kuntalaisosallistaminen ja yritysyhteistyö (kaikki kunnat)
- Kuntien ympäristönsuojelun hallintokysely 2017
 - » ilmastopolitiikka nousi korkealle teemana, jossa toiminnan toteuttaminen on ollut haastavinta osaamisen ja resurssoinnin puutteiden takia

Kuntien ja maakuntien yhteistyö ilmastotalkoissa

- Tarve virittää uudenlaista yhteistyötä: kuntien ilmastohankkeiden koordinaatio ja hankehallinnon asiantuntijatuki
- Olemassa olevien muiden alueellisten toimijoiden rooli ja kotipesä, erityisesti energianeuvonta
- Vastuu rakennusten energiatehokkuuden parantamisinvestoinneista muutostilanteessa

Kiitos!

pauliina.jalonen@kuntaliitto.fi

p. 050 501 8602

